

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/42/2023
Identifikačné číslo spisu: 2018200126
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:2018200126.6

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobkyne: L. M. C., nar. XX. P. XXXX, bydliskom: L. Č.. XXX/XX, XXX XX R. P., právne zastúpenej: Mgr. Zdenko Seneši, advokát a konateľ Advokátskej kancelárie ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského č. 12, Bratislava, IČO: 47 238 232, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, IČO: 30 807 484, so sídlom: Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 28. februára 2018, č. 24659-3/2018-BA, v sociálnej veci, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. septembra 2022, č. k. 20Sa/18/2022-121, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 16. septembra 2022, č. k. 20Sa/18/2022-121, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

Napadnutý rozsudok a priebeh konania

1. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „správny súd“ alebo „krajský súd“) v poradí druhým rozsudkom v tejto veci dňa 16. septembra 2022, č. k. 20Sa/18/2022-121 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), podľa § 191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) rozhodnutie žalovanej z 28. februára 2018, č. 24659-3/2018-BA (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“), zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda (ďalej aj „pobočka“), vydala dňa 8. augusta 2017 rozhodnutie č. 700-0511462217-GC04/17 (ďalej aj „rozhodnutie pobočky“), ktorým podľa § 144 ods. 1, § 152a, § 178 ods. 1 písm. a) ôsmy bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) žalobkyni predpísala za obdobie január až

december 2009 a január až jún 2010 poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 2323,80 Eur.

3. Žalovaná rozhodla o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu pobočky dňa 28. februára 2018, č. 24659-3/2018-BA, tak, že podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. odvolanie v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie pobočky potvrdila.

4. V poradí prvým rozsudkom zo 14. decembra 2018, č. k. 20Sa/10/2018-70, správny súd podľa § 191 ods. 1 písm. d), písm. g) SSP, teda z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov a z dôvodu porušenia ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohli mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, zrušil preskúmané rozhodnutie a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie, pričom žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Tento rozsudok krajského súdu bol na základe kasačnej sťažnosti žalovanej podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. g) SSP zrušený rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) z 27. apríla 2022, sp. zn. 7Sžsk/44/2019, a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

5. Krajský súd po opätovnom preskúmaní veci vydal napadnutý rozsudok a preskúmané rozhodnutie znova zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pri viazanosti právnym názorom kasačného súdu dospel k záveru o dôvodnosti žaloby. Konštatoval, že kasačný súd obsahom svojho rozhodnutia nespochybnil právny názor krajského súdu na obsahovú nedostatočnosť odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia, ktorého následkom bol pôvodný záver o nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov opodstatňujúci zrušenie rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP. Poukázal na bod 10. - 12. v poradí prvého vydaného rozsudku krajského súdu, v ktorom boli konštatované obsahové nedostatky preskúmaného rozhodnutia, ktoré v rozpore s požiadavkou podľa § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. neobsahovalo vysvetlenie súvislosti medzi jednotlivými jeho konštatovaniami, ozrejmenie úvah vo vzťahu k otázke trvania poistenia, a trpelo i nepreskúmateľnosťou výroku o tom, že neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia je príloha, ktorá nebola bližšie identifikovaná nielen v samotnom výroku, ale ani v odôvodnení rozhodnutia. Žalovanej krajský súd zároveň vytkol, že formálne a v rozpore so skutočnosťou označila rozhodnutie pobočky za spĺňajúce všetky zákonné náležitosti bez toho, aby vysvetlila, ako a čím naplnia požiadavky zákona týkajúce sa jeho odôvodnenia, i neozrejmienie významu odhlášky pre zánik poistenia v súvislosti s predchádzajúcou odhláškou.

6. Krajský súd uzavrel, že kasačný súd nespochybnil správnosť záveru o nepreskúmateľnosti preskúmaného rozhodnutia, a ku zmene skutkového či právneho stavu, ktorá by mohla ovplyvniť zistenia súdu v tomto smere, iba plynutím času nemohlo dôjsť a nedošlo, preto krajský súd nemal dôvod odkloniť sa od požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktorú nemožno považovať za formálnu, ale za takú, ktorá zohľadňuje záujem na plnení základného práva účastníka na spravodlivý proces zahŕňajúceho aj právo na odôvodnenie rozhodnutia poskytujúce zrozumiteľné odpovede na všetky zásadné otázky.

7. Vzhľadom na uvedené krajský súd preskúmané rozhodnutie opätovne zrušil podľa § 191 písm. d) SSP ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie, výsledkom ktorého musí byť rozhodnutie po všetkých stránkach zodpovedajúce požiadavkám podľa § 209 zákona č. 461/2003 Z. z. vzťahujúce sa primerane aj na rozhodnutie odvolacieho orgánu.

8. Právo na plnú náhradu trov konania krajský súd priznal žalobkyni podľa § 167 ods. 1 SSP s tým, že o výške trov bude rozhodnuté podľa § 175 ods. 2 SSP.

II.

Kasačná sťažnosť

9. Proti napadnutému rozsudku podala žalovaná (ďalej aj „sťažovateľka“) dňa 14. novembra 2022 kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhala, aby najvyšší správny súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť odôvodnila tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP].

10. Právne posúdenie veci krajským súdom vo vzťahu k nedostatkom odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia sťažovateľka považovala za nesprávne a zotrvala na svojom názore o tom, že rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky podľa § 209 zákona č. 461/2003 Z. z. Poukázala na obsah rozhodnutia kasačného súdu, ktorý sa podľa nej vecou zaoberal aj procesnoprávne. Kasačný súd podľa nej nepovažoval za právne významné z hľadiska zákonnosti preskúmaného rozhodnutia dôvody procesného charakteru, pre ktoré bolo pôvodne preskúmané rozhodnutie zrušené napriek tomu, že tieto rovnako boli dôvodom podania kasačnej sťažnosti, a preskúmané rozhodnutie považoval za zákonné nielen z hľadiska hmotnoprávneho, ale aj z hľadiska procesnoprávneho.

11. K samotnému odôvodneniu sťažovateľka uviedla, že súdna prax nepovažuje za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov rozhodnutie, ktoré napriek svojej stručnosti obsahuje všetky zákonné náležitosti, a v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Sžsk/33/2019 a 7Sžsk/21/2019, v ktorom tento dospel k záveru, že odôvodnenie je síce stručné, ale je z neho dostatočne zrejmé, z čoho pobočka vychádzala a ako použila právne predpisy. Žalovaná mala za to, že rozhodnutie pobočky spolu s preskúmaným rozhodnutím je potrebné považovať za jeden celok, preto aj v zmysle rozhodovacej činnosti súdov postačí, ak sa námietkou zaoberá odvolací orgán (1Sžso/57/2013, 7Sžsk/33/2019). Nie je potrebné, aby odôvodnenie rozhodnutia dávalo odpovede na všetky otázky, ale vyžaduje sa, aby konajúci orgán zdôvodnil skutkový a právny stav prejednávanej veci a podklad svojho rozhodnutia. Žalovaná zotrvala na názore, že v preskúmanom rozhodnutí bol zdôvodnený nielen skutkový, ale aj právny stav, a bola daná odpoveď na všetky podstatné námietky účastníka konania. K spornej prílohe dodala, že táto obsahovala identifikačné údaje, ktoré ju spájali s príslušným rozhodnutím, bola teda dostatočne špecifikovaná. Prílohy k rozhodnutiam sa vyhotovujú bežne, pričom dosiaľ zo strany najvyššieho správneho súdu nebola ani jedna spochybnená. Príloha nebola spochybnená dokonca ani samotnou žalobkyňou.

12. Sťažovateľka uzavrela, že obe rozhodnutia Sociálnej poisťovne dostatočne odôvodňujú výroky s poukázaním na skutočnosti, ktoré boli ich podkladom, zhodnotením príslušných dôkazov a poukázaním na právne predpisy, na základe ktorých bolo v konaní rozhodnuté. K porušeniu základného práva účastníka na spravodlivý proces zo strany žalovanej teda nedošlo. Zdôraznila, že opätovným zrušením rozhodnutia a vrátením veci na ďalšie konanie by došlo k prietahom spôsobujúcim porušenie práva na spravodlivý proces, pretože zo skutkových a právnych okolností prípadu nie je možné týmto postupom dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie pre žalobkyňu. V zmysle ustálenej judikatúry (R 6/2003, R 103/2011) dôvodom zrušenia rozhodnutia môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť a správnosť rozhodnutia. Neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie konania vo veci predpísania poisťného by nebolo v prospech žalobkyne, ale žalovaná by opätovne rozhodla vo veci samej tak, ako rozhodnutím, ktoré je predmetom súdneho konania.

13. Kasačná sťažnosť bola dňa 22. decembra 2022 doručená na vyjadrenie žalobkyne.

III.

Vyjadrenie žalobkyne

14. Žalobkyňa sa vyjadrila podaním doručeným krajskému súdu 11. januára 2023, v ktorom navrhla, aby najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

15. Žalobkyňa sa v plnej miere stotožnila s názorom krajského súdu, prezentovaného v rámci napadnutého rozsudku, že ani pobočka, ani samotná žalovaná nedali odpovede na základné a pre žalobkyňu ako účastníka pôvodného administratívneho konania zásadné otázky. Sťažovateľkou citované rozhodnutia podľa nej nezohľadňujú konkrétne a špecifiká jej prípadu. Krajský súd jasným spôsobom poukázal na vady rozhodnutia, ktoré spôsobujú jeho nezákonnosť, s ktorými sa žalobkyňa v plnom rozsahu stotožnila. Zdôraznila, že kasačný súd nijakým spôsobom nespochybnil správnosť

názoru krajského súdu v tejto otázke, pričom táto bola primárnym dôvodom na vydanie nového rozsudku.

16. Vyjadrenie žalobkyne bolo doručené sťažovateľke na vedomie dňa 23. januára 2023.

IV.

Posúdenie veci a právne závery

17. Najvyšší správny súd, na ktorý podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešiel výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná jeho právomoc, rozhodujúc v senáte podľa § 438 ods. 2 SSP, ako súd konajúci o kasačnej sťažnosti [§ 11 písm. h) SSP] po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 SSP), pri existencii výnimky z povinného právneho zastúpenia [§ 449 ods. 2 písm. b) SSP], v zákonom stanovenej lehote (§ 443 ods. 1 SSP), na zákonom určenom mieste (§ 444 ods. 1 SSP), proti právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu (§ 438 ods. 1 SSP), a je prípustná, resp. jej prípustnosť nie je vylúčená (§ 439 SSP), s ohľadom na obsah kasačnej sťažnosti (§ 453 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Podľa § 11 písm. h) SSP najvyšší správny súd rozhoduje o kasačných sťažnostiach.

22. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

23. Dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP spočívajúci v rozhodnutí krajského súdu založenom na nesprávnom právnom posúdení veci (za súčasného porušenia zákona) je jedným z najčastejších dôvodov tohto opravného prostriedku. Jeho opodstatnenosť je daná v prípadoch, ak kasačný súd dospeje k záveru, že na prejednávajúcu vec mal byť aplikovaný iný právny predpis, než aký aplikoval krajský súd, alebo ak bol síce aplikovaný správny právny predpis, ale krajský súd ho nesprávne vyložil. Nesprávne právne posúdenie pritom môže spočívať v právnych predpisoch tak hmotného, ako aj procesného práva.

24. Predmetom tohto kasačného konania je posúdenie správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd zrušil preskúmané rozhodnutie žalovanej z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

25. Podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

26. Citované ustanovenie § 191 ods. 1 písm. d) SSP prikazuje správne súdu zrušiť rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak v rámci jeho prieskumu dospeje k záveru, že je nepreskúmateľné, a to z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti alebo pre nedostatok jeho dôvodov. Obe vady spôsobujú zmätočnosť dotknutého právneho aktu a porušujú právo účastníka na riadne odôvodnenie

rozhodnutia, a v konečnom dôsledku aj jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Pokiaľ ide o obsah uvedených zákonných pojmov, pod nezrozumiteľnosťou možno rozumieť nejasnosť, protirečivosť, absenciu zrozumiteľnosti logických premís a súvislostí, či absenciu ozrejmenia toho, ktoré skutočnosti boli podkladom pre vydanie rozhodnutia. Za rozhodnutie s nedostatkom dôvodov sa považuje také rozhodnutie, z obsahu ktorého nie sú zrejmé úvahy orgánu verejnej správy pri hodnotení dokazovania či právnom posúdení veci. Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia, jednak absenciu podstatných skutočností, ktoré viedli k výroku rozhodnutia. V zmysle ustálenej judikatúry je rozhodnutie správneho orgánu nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodiť z obsahu administratívneho spisu. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa im ukladá nejaká povinnosť (R 33/2006). Na druhej strane, za nepreskúmateľné nemožno považovať rozhodnutie, ktoré napriek svojej stručnosti obsahuje všetky zákonné náležitosti (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, sp. zn. 2Ads/27/2003).

27. Podľa § 209 ods. 1 až 6 zákona č. 461/2003 Z. z. (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. (2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu. (3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu. (4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. (5) Poučenie o odvolaní obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať, v akej lehote a kde možno odvolanie podať. (6) V rozhodnutí sa uvedie aj organizačná zložka Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodnutie vydala, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko účastníkov konania. Na rozhodnutí musí byť odtlačok úradnej pečiatky a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby.

28. Zákonné náležitosti rozhodnutí organizačných zložiek Sociálnej poisťovne upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. v citovanom ustanovení § 209, ktoré stanovuje jednak formálne, jednak materiálne náležitosti rozhodnutia:

29. Medzi formálne náležitosti v zmysle § 209 zákona č. 461/2003 Z. z. patrí:

- písomná forma;
- výrok s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania, a lehotu na plnenie;
- odôvodnenie, v rámci ktorého sa uvedie podklad rozhodnutia, úvahy vedúce k hodnoteniu dôkazov a použitiu právnych predpisov;
- poučenie, ktoré obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať, ak áno, v akej lehote a kde možno odvolanie podať;
- identifikačné údaje subjektov (údaj o organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodnutie vydala; meno a priezvisko účastníkov konania);
- dátum vydania rozhodnutia;
- odtlačok úradnej pečiatky;
- podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby.

30. Materiálne rozhodnutie organizačnej zložky musí v zmysle § 209 zákona č. 461/2003 Z. z. spĺňať tieto kritériá:

- musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci.

31. Z obsahu spisového materiálu má kasačný súd za preukázané, že dňa 8. augusta 2017 Sociálna poisťovňa, pobočka Dunajská Streda, vydala (v písomnej forme) rozhodnutie č. 700-0511462217-GC04/17. Uvedeným rozhodnutím podľa § 144 ods. 1, § 152a, § 178 ods. 1 písm. a) ôsmy bod zákona č. 461/2003 Z. z. predpísala žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnnej osobe za obdobie január až december 2009 a január až jún 2010 poistné na nemocenské poistenie v sume 332,40 Eur, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 1361,40 Eur, poistné na invalidné poistenie v sume 453 Eur a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 177 Eur, spolu v celkovej sume 2323,80 Eur s tým, že neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia je príloha. K úhrade dlžnej sumy vo výroku rozhodnutia pobočka uviedla lehotu na plnenie (15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia) aj identifikačné údaje pre platbu a možnosť úhrady hotovostne. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného poukázala na právnu úpravu, z ktorej vychádzala [§ 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c), § 128 ods. 1 písm. b), § 129 ods. 1, ods. 2, § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 20 ods. 1 písm. b), § 21 zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 43/2004 Z. z.“) a iné] a vysvetlila, že na základe kontroly odvodu poistného a príspevkov bolo zistené, že za sporné mesiace označené vo výroku rozhodnutia žalobkyňa neodviedla poistné a príspevky vôbec, čím porušila ustanovenie § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c), § 128 ods. 11 písm. b), § 141 ods. 1, § 143 ods. 1 prvá veta zákona č. 461/2003 Z. z. a § 20 ods. 1 písm. b), § 26 ods. 1, § 27 ods. 1, § 28 ods. 1 zákona č. 43/2004 Z. z. Doplnila, že Slovenská lekárska komora poskytla Sociálnej poisťovni údaje o licencií L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Žalobkyňa bola v rozhodnutí pobočky poučená aj o následkoch omeškania zaplatenia dlžnej časti, o možnosti podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho oznámenia a miesto podania opravného prostriedku vrátane jeho odkladných účinkov. Príloha rozhodnutia, fyzicky pripojená, obsahovala údaj o rozhodnutí, ktorého prílohu tvorí, označenie žalobkyne i variabilný symbol totožný s tým, ktorý bol ako identifikačný údaj uvedený v samotnom rozhodnutí. Príloha v časti tabuľky obsahovala rozpis dlžného poistného a príspevkov zvlášť za každý mesiac sporného obdobia (januára 2009 - jún 2010) spolu s dátumami ich splatnosti, dlžné sumy za jednotlivé položky povinného poistenia spolu a tiež výslednú sumu dlžného poistného a príspevkov, ktorá korešpondovala so sumou uvedenou vo výroku rozhodnutia pobočky. Rozhodnutie obsahovalo identifikačné údaje žalobkyne (meno, priezvisko, adresa, rodné číslo) i pobočky, ktorá rozhodnutie vydala (označenie, sídlo, číslo účtu), dátum vydania rozhodnutia, odtlačok úradnej pečiatky (§ 211 zákona č. 461/2003 Z. z.), podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby.

32. Na základe odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu pobočky, v ktorom Sociálnej poisťovni vytkla okrem iného i nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia (v časti vymeriavacieho základu pre výpočet poistného a jeho maxima, súbehu poistení samostatne zárobkovo činnnej osoby a zamestnanca), Sociálna poisťovňa, ústredie, ako odvolací orgán, vydala (v písomnej forme) dňa 28. februára 2018 rozhodnutie č. 24659-3/2018-BA, ktorým podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. odvolanie v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie pobočky potvrdila. V odôvodnení svojho rozhodnutia, po úvodnej konštatlačnej časti, poukázala okrem iného na to, že žalobkyňa je v Registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedená ako samostatne zárobkovo činná osoba od 1. apríla 1996 do 30. júna 2010. Citujúc ustanovenia § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. a § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“), žalovaná upriamila pozornosť na licenciu L1A, ktorá bola vydaná žalobkyni Slovenskou lekárskou komorou dňa 17. augusta 2005 a ktorá zakladá status samostatne zárobkovo činnnej osoby, keďže ide o oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Dôvodila, že podľa údajov poskytnutých Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky mala žalobkyňa príjmy z podnikania za rok 2007 a 2008 v sumách 1 291 821 Sk a 1 480 972 Sk, vyšších ako zákonom ustanovená hranica v zmysle § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z., a za rok 2009 nemala príjmy z podnikania ani z inej samostatnej zárobkovej činnosti, a preto jej povinné nemocenské a dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovo činnnej osobe zaniklo dňa 30. júna 2010. Citujúc ďalšie ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. [§ 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1, § 21 ods. 4 písm. b) a iné] žalovaná vysvetlila, že fyzická osoba, ktorá je povinná platiť poistné, je povinná ho aj odvádzať, pričom sa platí

na účet Sociálnej poisťovne za kalendárny mesiac pozadu a je splatné do ôsmeho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Konštatovala, že pobočka vykonala na základe údajov uvedených v systéme Sociálnej poisťovne porovnanie správnosti a včasnosti odvodu poistného a zistila, že účastníčka konania neodviedla poistné za obdobie január 2009 až jún 2010 vôbec, čím jej vznikla dlžná suma uvedená v rozhodnutí pobočky. Na základe nedoplatku potom bolo predpísané poistné.

33. V rámci samotného odvolacieho prieskumu a vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalovaná uviedla, že bolo preskúmané rozhodnutie pobočky v celom rozsahu, a vyjadrila právny názor, že ak samostatne zárobkovo činná osoba má platnú licenciu L1A bez ohľadu na to, či ju aj aktívne využíva, a v rozhodnom období má príjem z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyšší ako je zákonom ustanovená hranica, povinné poistenie takejto osobe vzniká alebo pokračuje. Pre posúdenie vzniku povinného poistenia sa prihliada na všetky príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti definované v § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, dosiahnuté v rozhodujúcom období, a to bez odpočítateľných výdavkov na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie týchto príjmov. Povinnosťou samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. je prihlásiť sa a odhlásiť sa na/z povinného poistenia do ôsmich dní. Žalovaná ďalej konštatovala, že v čase prijatia registračného listu žalobkyne nemala pobočka informáciu o tom, že táto je držiteľkou licencie L1A, t. j. oprávnenia, na základe ktorého má postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, preto bol tento registračný list - odhláška akceptovaný. Slovenská lekárska komora potom začala poskytovať Sociálnej poisťovni údaje o vydaných licenciách L1A vo februári 2015, avšak poskytla väčší počet údajov, ktorých spracovanie trvalo dlhší čas. Sociálna poisťovňa informovala účastníčku konania o tom, že povinné poistenie jej k 31. októbru 2008 nezaniklo, hneď, ako mala k dispozícii všetky informácie potrebné pre posúdenie tejto skutočnosti. Na základe výzvy pobočky potom žalobkyňa podala ďalší registračný list - odhlášku, v ktorom uviedla správny dátum zániku poistenia, a z tohto dôvodu nebolo potrebné vydávať rozhodnutie o zániku povinného poistenia, keďže nešlo o sporný prípad. Žalovaná uviedla, že prvostupňový orgán sa zaoberal aj skúmaním materiálnej stránky veci, keďže posudzoval konkrétny príjem z podnikania za roky 2007 a 2008 a k súbehu dôvodov povinného poistenia doplnila, že v predmetnom období bola žalobkyňa súčasne zamestnankyňou aj povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou. Citujúc § 138 ods. 17, ods. 18 zákona č. 461/2003 Z. z. dôvodila, že ak je fyzická osoba súčasne zamestnancom i povinne poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou, poistné za ňu ako za zamestnanca odvádza zamestnávateľ a poistné ako samostatne zárobkovo činnnej osoby je povinná odvádzať si sama. Pokiaľ ide o maximum vymeriavacích základov, zvýraznila, že vymeriavací základ žalobkyne v oboch pozíciách nedosiahol v kontrolovanom období výšku v úhrne najviac na platenie poistného. Žalovaná sa v ďalšej časti odôvodnenia podrobne zaoberala sumami poistného a vymeriavacími základmi. V rámci preskúmania rozhodnutia pobočky z hľadiska zákonných náležitostí (§ 209 zákona č. 461/2003 Z. z.), pri citácii relevantných ustanovení, mala za to, že tieto kritériá spĺňa, a vysvetlila dôvody takéhoto záveru s dôrazom na vlastnú iniciatívu organizačnej zložky, hodnotenie vo vzťahu k dôkazom a správnosť skutkového stavu. V rozhodnutí označila tiež odvolaním napadnuté rozhodnutie pobočky a ustanovenia, v zmysle ktorých bola príslušná na rozhodovanie [§ 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z.], identifikačné údaje žalobkyne (meno, priezvisko, adresa, rodné číslo) i žalovanej (označenie, sídlo), dátum vydania rozhodnutia, odtlačok úradnej pečiatky, podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby. Zároveň bolo dané poučenie, že v zmysle § 218 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je možné sa ďalej odvolať a poučenie o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom, v akej lehote a na akom mieste. Rozhodnutie bolo žalobkyni riadne doručené do vlastných rúk dňa 28. marca 2018, čím nadobudlo právoplatnosť.

34. Z takto zisteného obsahu rozhodnutí Sociálnej poisťovne najvyšší správny súd vyvodil záver, že obe rozhodnutia, tvoriace z hľadiska právnej argumentácie jeden celok, obsahujú všetky formálne i materiálne zákonné náležitosti v zmysle § 209 zákona č. 461/2003 Z. z., keď majú písomnú formu, členia sa na výrok, odôvodnenie i poučenie s povinným obsahom, identifikačné údaje, dátum, odtlačok pečiatky, podpis s označením osoby, ktorá ich vydala. Výrok u oboch rozhodnutí spĺňa požiadavky na jeho určitosť, vykonateľnosť i zákonné náležitosti, rovnako tak odôvodnenie disponuje vymedzením jeho podkladu a zrozumiteľných úvah, ktoré daný orgán viedli ku konkrétnym právnym záverom. V

súlade so zákonom je i poučenie o opravnom prostriedku a o možnosti preskúmania súdom. Z hľadiska materiálneho sú obe rozhodnutia v súlade s právnymi predpismi, čo je zrejme tiež z predchádzajúceho prieskumu najvyšším správny súdom (riešenie právnej otázky statusu samostatnej zárobkovo činnej osoby, vznik a zánik povinného poistenia, držba licencie). Kasačný súd má za to, že rozhodnutia vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, ktorý je dokladovaný dôkazmi zabezpečenými z vlastnej iniciatívy Sociálnej poisťovne i dôkazmi poskytnutými na základe spolupráce s inými subjektami (Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Slovenská lekárska komora), tvoriacimi obsah administratívneho spisu. Je nutné zároveň dodať, že preskúmané rozhodnutie žalovanej pomerne širokým spôsobom vysvetľuje všetky podstatné skutočnosti a dáva odpovede na nastolené právne i skutkové otázky vrátane odvolacích námietok a z hľadiska jeho komplexného posúdenia je jasné, zrozumiteľné a presvedčivé. Najvyšší správny súd nezistil žiadnu skutočnosť, pre ktorú by bol daný dôvod na konštatovanie jeho nepreskúmateľnosti, či už pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov v zmysle § 191 ods. 1 písm. d) SSP. Najvyšší správny súd sa preto nestotožňuje s názorom krajského súdu vyjadreným v jeho rozhodnutí, ktorým preskúmané rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej z uvedeného dôvodu vrátil na ďalšie konanie.

35. Krajský súd svoj záver o nepreskúmateľnosti rozhodnutia založil na tom, že

- rozhodnutie pobočky neobsahuje vysvetlenie súvislostí medzi konštatovaniami a ozrejením úvah vo vzťahu k otázke trvania poistenia žalobkyne,
- príloha uvedená vo výroku rozhodnutia pobočky nebola bližšie identifikovaná ani vo výroku, ani v odôvodnení rozhodnutia,
- preskúmané rozhodnutie žalovanej v rozpore so skutočnosťou označuje rozhodnutie pobočky za splňajúce všetky zákonné náležitosti bez vysvetlenia,
- preskúmané rozhodnutie neobsahuje ozrejenie významu odhlášky z poistenia pre zánik poistenia,
- preskúmané rozhodnutie neodstránilo nedostatky vo vzťahu k prílohe.

36. Najvyšší správny súd nepovažuje uvedené dôvody krajského súdu za opodstatnené, majúce oporu v skutočnom stave veci, ani za spôsobilé mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia, ktorá je základom súdneho prieskumu vo veciach správneho súdnictva (§ 6 ods. 1 SSP). Pokiaľ ide o vytýkané nedostatky, rozhodnutie pobočky je stručné, obsahuje však všetky zákonné náležitosti a riadne ozrejuje dôvod predpisania poistného (porušenie konkrétnej povinnosti žalobkyne, získanie údajov o licencií zo strany Slovenskej lekárskej komory), vo výške, ktorá je podrobne vyčíslená v prílohe. Otázka vzniku a zániku povinného poistenia žalobkyne nebola predmetom rozhodnutia o predpísaní poistného, vydaného v zmysle § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. účinného v čase vydania rozhodnutia pobočky. Rozhodovanie o tejto otázke je vyhradené nedávkovému konaniu podľa § 172 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom zákon ukladá povinnosť Sociálnej poisťovni rozhodnúť len v prípadoch, ktoré sú sporné. V predmetnej veci bola otázka zániku poistenia vyriešená v rámci komunikácie medzi žalobkyňou a pobočkou, na základe čoho došlo k oprave registračného listu - odhlášky zo strany sťažovateľky (žalobkyne), ktorá oprava je súčasťou administratívneho spisu. K vzniku sporu teda nedošlo. Skutočnosť, že táto otázka nie je riešená v odôvodnení rozhodnutia pobočky, nemôže byť dôvodom na konštatovanie jeho nepreskúmateľnosti, keďže Sociálna poisťovňa v tomto smere postupovala v súlade so zákonom. Čo sa týka prílohy, je zrejme, že nebola bližšie identifikovaná ani vo výroku, ani v odôvodnení rozhodnutia, avšak táto je jeho súčasťou nielen fyzicky, ale na základe údajov v nej uvedených je s ním i obsahovo kompatibilná, a sama osebe nezameniteľná. Z akcesorickej povahy samotnej prílohy vyplýva, že táto má upresňujúcu, dopĺňajúcu funkciu a jej náležitosti nie sú upravené zákonom, preto nedisponuje údajmi ako sú dátum vydania a číslo konania. Príloha s podrobnými informáciami, pre ktoré sa vyžaduje osobitný priestor, je len praktický spôsob riešenia prehľadnosti rozhodnutia. Hoci v danej veci nie je vo výroku ani v odôvodnení bližšie označená, najvyšší správny súd to nepovažuje za relevantný nedostatok, vzhľadom k tomu, že v rámci dostupných možností jej označenia (obsahuje údaj o tom, k akému rozhodnutiu bola vydaná, variabilný symbol totožný s tým, ktorý je uvedený v rozhodnutí, meno a priezvisko žalobkyne) je nezameniteľná s inou prílohou, rozhodnutím či účastníkom. Všetky údaje, ktorými je stotožnená, sa nachádzajú aj v rozhodnutí pobočky. Kasačný súd len marginálne uvádza, že v rámci ďalšej procesnej prevencie by bolo žiaduce zo strany Sociálnej poisťovne v budúcnosti prílohy označovať napríklad poradovým číslom a dátumom ich vydania, eventuálne zväziť vloženie ich

obsahu do odôvodnenia rozhodnutia, aby sa úplne eliminovali akékoľvek pochybnosti o ich určitosti, hoci by to mohlo znamenať neprehľadnosť rozhodnutí. Na účely predmetnej veci však najvyšší správny súd nevhliadol pochybnosti o identite spornej prílohy, rovnako túto skutočnosť nenamietala žalobkyňa.

37. Je notoricky známou skutočnosť, že prvostupňové a odvolacie konanie Sociálnej poisťovne, i rozhodnutia v rámci nich vydané, tvoria jeden celok. Umožňuje to § 218 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. Rozhodnutie žalovanej teda môže byť v rámci takéhoto doplnenia i podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnené, pričom takéto odôvodnenie vytvára spolu s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia jeden argumentačný celok. V predmetnej veci boli stručné argumenty pobočky podrobne rozvedené a vysvetlené rozhodnutím žalovanej a spolu tieto rozhodnutia tvoria dostatočný podklad na konštatovanie ich presvedčivosti, argumentačnej dostatočnosti a zákonnosti. Cez prizmu tohto záveru je potom potrebné nazerať aj na nedostatky, vytykané žalovanej krajským súdom. Žalovaná, podrobne vysvetliac rozhodujúce skutočnosti a reagujúc na odvolacie argumenty, sa s námietkou nedostatku zákonných náležitostí vysporiadala na strane 7 rozhodnutia a svoj záver riadne zdôvodnila, nadväzujúc na svoje predchádzajúce úvahy a vysvetlenia aj vo vzťahu k meritu veci. Nie je zrejmé, prečo krajský súd takéto zdôvodnenie neakceptoval, navyše za situácie, keď ho nenamietala ani samotná žalobkyňa v odvolaní proti rozhodnutiu pobočky, ani v správnej žalobe, čo platí i pre otázku významu odhlášky a spornú prílohu. Žalovaná nemala dôvod osobitne sa vyjadrovať ku skutočnostiam, ktoré žalobkyňa v odvolacom konaní nepovažovala za sporné (nevytykala), a tieto sa sporné ani nejavili. Žalovaná vo svojom rozhodnutí ozrejmla podstatné skutočnosti a vyjadrila sa ku všetkým odvolacím námietkam, čo najvyšší správny súd považuje za postačujúce. Čo sa týka významu odhlášky, ten je zrejmý z jej charakteru, ktorý je výlučne deklaratórny, keďže k vzniku alebo zániku povinného poistenia dochádza priamo ex lege, zo zákona (§ 20 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z.). Pre rozhodnutie žalovanej preto neboli tieto otázky relevantné. Najvyšší správny súd dodáva, že má plne na zreteli dopad ustanovení § 202 ods. 2 veta prvá, 203 ods. 2 SSP na rozhodovanie správneho súdu, je však vo všeobecnosti toho názoru, že účelovo hľadať argumenty na to, aby sa správnej žalobe (žalobcovi) vyhovel, nie je namieste, obzvlášť, ak je tento zastúpený advokátom, ako je tomu v predmetnej veci. Napriek tomu, že ide o sociálnu vec, naďalej platí všeobecná právna zásada *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelým) i zásada *est modus in rebus, sunt certi denique fines* (všetko má svoju mieru). Z tohto hľadiska sa rozhodnutie krajského súdu javí ako svojvoľné a neprímerane iniciatívne.

38. Z podstaty správneho súdnictva a jeho subsidiarity, na ktoré nadväzuje i ustálená judikatúra v tejto oblasti, imanentne vyplýva imperatív rešpektovať právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a zdržať sa zasahovania do nich, pokiaľ sú zistené nedostatky, ktoré nemajú vplyv na ich zákonnosť (por. R 60/2000) či postavenie účastníkov konania (por. R 103/2011), a ich zrušenie by znamenalo len formálne zopakovanie administratívneho procesu bez odlišného výsledku (podržanie vecnej správnosti rozhodnutia), čo by viedlo k neodôvodnenému predlžovaniu konania a k priet'ahom. Dôvodom zrušenia rozhodnutia môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia (R 122/2003).

39. Kasačný súd uzatvára, že preskúmané rozhodnutie je plne v súlade so zákonom a s požiadavkami na riadne odôvodnenie rozhodnutia, a to aj v zmysle ustálenej judikatúry, a nedostatky vytykané krajským súdom nie sú relevantné, keďže nemajú vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia a jeho zákonnosť. Trvanie na požiadavke dôsledného odôvodňovania rozhodnutí s ohľadom na práva účastníkov konania a dodržiavanie zákonnosti je žiaduce, nie však v podobe ad absurdum. Odôvodnenie rozhodnutia je treba posudzovať komplexne, z vyššej perspektívy, v rámci komplexnosti celého konania, právnej argumentácie a procesnej situácie.

40. Vzhľadom na uvedené možno rezultovať, že napadnutý rozsudok krajského súdu je treba zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP, pretože z jeho strany došlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci [a teda k naplneniu kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP],

keď tento nesprávne aplikoval ustanovenie § 191 ods. 1 písm. d) SSP a § 209 zákona č. 461/2003 Z. z. na danú vec a rozhodnutie žalovanej považoval za nepreskúmateľné, hoci to nezodpovedá stavu veci.

41. Úlohou krajského súdu v konaní po zrušení rozhodnutia bude, pri súčasnej viazanosti právnym názorom kasačného súdu podľa § 469 SSP, správne aplikovať dotknuté ustanovenia a následne rozhodnúť o správnej žalobe.

V.

42. Keďže najvyšší správny súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, o náhrade trov kasačného konania rozhodne krajský súd podľa § 467 ods. 3 SSP.

VI.

33. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0 [§ 139 ods. 4 (veta prvá) SSP v spojení s § 463 SSP].

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.